

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Verkeerd gekozen

“Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet Dezen, maar Barabbas! En Barabbas was een moordenaar.

Joh. 18:40

“Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het rechthuis,” zo lezen we in v. 28 van dit hfdst. Nadat de Koning der Kerk heeft gestaan voor het Joodse Sanhedrin wordt Hij nu gesteld voor de wereldlijke overheid. Dat was ten tijde van Christus' omwandeling op aarde in Palestina de Romeinse stadhouder.

De rechter in dat rechthuis is genaamd Pontius Pilatus. Deze Romein deed in wreedheid niet onder voor Herodus waarmee hij vriendschap sloot. Iets van zijn wreedheid staat in Luk. 13:1. Echter, hoe vaak zien we dat wreedheid gepaard gaat met sluwheid. Om in koele berekening alles, behalve onszelf, er aan te wagen. Zo is het ook hier in deze rechtzaal. Hij, Die op de grote dag van Zijn wederkomst als de Rechter van hemel en aarde ook alle rechters zal oordelen, en dat rechtvaardig, staat nu voor een aardse rechter die meer luistert naar de stem van het joodse volk dan dat hij handelt naar recht. Op zijn vraag aan het volk welke beschuldiging zij tegen Christus inbrengen krijgt hij te horen dat zij Christus houden voor een kwaaddoener. Hij, Die het gehele joodse land was doorgereisd, enkel goed doende. Uit het verdere verloop van het verhoor blijkt dat Pilatus zich van Christus wil ontdoen door Hem aan het volk terug te geven. Doch dan zien we dat zij al hadden besloten tot Zijn dood,

alleen, zij hebben vanwege de Romeinse overheersing de macht daar niet toe. Pilatus moet Hem oordelen naar zijn wet. Maar dan vindt hij geen schuld in Hem. Nu blijft over, dat, naar joods gebruik, een gevangene wordt losgelaten. Laat Hij dat dan zijn, zo stelt Pilatus het volk voor. Nu moeten zij kiezen. Een zekere Barábbas zit gevangen, En de keus valt op hem. Deze man was geenszins onschuldig. De schrift zegt van hem dat hij gevangen zat wegens moord. Doch er klinkt een geroep: Niet Dezen, maar Barábbas!

Men noemt de Heere Jezus niet eens bij Zijn Naam. Dezen, zo klinkt het uit één mond, verachtelijker kan het niet. Als wij stemmen voor iets of iemand, spreken we van de meerderheid van stemmen, Hier gaan alle stemmen naar Barábbas, geen blanco stemmen, geen stemmen van onwaarde. Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet Dezen, maar Barábbas! En Barábbas was een moordenaar. Al maken zij de gang naar de rechter Pilatus, al betuigt deze hen dat hij in de Beschuldigde geen schuld kan vinden, het vonnis staat al bij voorbaat vast: Hij moet de dood sterven. De joden onder het oordeel der verharding, Christus onder het oordeel des Vaders als Rechter, Pilatus die nalaat een rechtvaardig oordeel uit te voeren, want nu wordt de

Onschuldige als een kwaaddoener vastgehouden en een werkelijke moordenaar gaat vrijuit. Doch door dit alles voert God Zijn Raad uit en heeft het Goddelijke recht zijn loop. Al is een ieder die daarin handelt, welk aandeel het ook zijn mag, ten volle verantwoordelijk voor zijn daden. Of we nu Jood zijn of Romein, rechter of aanklager. In deze rechtshandeling wordt de Steen van de bouwlieden verworpen.

Nu is er een volk op aarde die het krijgen in te leven dat zij ook in hun verbondshoofd Adam gekozen hebben. En evenzo verkeerd gekozen als dat hier het joodse volk dat doet. Gekozen tegen de Heere en voor onszelf, de wereld en de satan. Dat noemt de Schrift een voorzichtig verdrag met de hel. Gekozen om met gedachten, woorden en werken geheel ons eigen meester te zijn, zonder God en zonder gebod. In deze keus ligt van nature het gehele menselijke geslacht, zowel Jood als heiden. Geestelijk dood in de zonden en de misdaden, geen hoop hebbende. Daarbij zo gerust levende, zo opgaande in de dingen van dit tijdelijke leven, alsof het hier alles is. Niet één gedachte aan God en

Inhoud	
Meditatie: Verkeerd gekozen ..	1
Lezen in de Christenreis (6) ...	2
Curatorium van de Theologische School	3
Gala	5
Commentaar:	
Voer voor de republikeinen	6
De stervensweg van het ambt	8
Boekennieuws	9
Kerknieuws	10
Berichten	12
Predikbeurten	13

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Goddelijke zaken. Zeker de consciëntie waarschuwt wel, ook is daar een ingeschapen Godskennis, doch het brengt geen verandering teweeg, wat is toch de mens ellendig en hij beseft het niet. Totdat het de Heere behaagt om in te grijpen. Het welbehagen des Vaders gaat door de hand van Christus gelukkig voort.

In de levendmaking gaat God van gelukkig ongelukkig maken en van gerust ongerust, van onbezorgd, bekommerd. Het Goddelijke Woord krijgt waarde, Gods Naam en dag wordt heilig, Gods volk is dan in hun ogen een gelukkig volk. Schuld wordt schuld, ja, wanneer de Heere verder werkt in het leven van deze mensen krijgen ze met hun Rechter te doen, en eist het Goddelijke recht voldoening. Er moet dan betaald worden, hetzij door hen zelf of door een ander. En zie, voor dezulken krijgt dit gebeuren daar in die rechtzaal van Pilatus zulk een waarde. Immers, het wordt voor hen waarheid wat onze vaders hebben gezegd in vr. 38 van de Heid. Cat.: "Waarom heeft Hij onder de rechter Pontius Pilatus geleden? Antw. Opdat Hij, onschuldig onder de wereldlijke rechter veroordeeld zijnde, ons daarmede van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijdde." Hij in de plaats van een moordenaar. De rechtzaal van Pilatus doet het licht opgaan over het plaatsbekledende in het Middelaarswerk van Christus. En een moordenaar is iemand die een ander naar het leven staat. Dat is het werkelijke karakter van het zondigen tegen God. Waarom ook de zonde met de dood gestraft wordt. Nu kunnen deze verkeerd kiezende Joden nog slechts op een wijze behouden worden: enkel nog uit genade. Ga maar eens lezen in Hand. 2 hoe de apostel Petrus hen aanspreekt, vervuld met

de Heilige Geest. Hij wist het ook wat verkeerd kiezen inhield, hij stond er niet boven. Zo ook wij allen, door de tijd reizende naar de nimmer eindigende eeuwigheid, allen hebben we voor de dood gekozen en die komt en ligt geestelijk al op ons. Is er al leven in de dorre doodsbeenderen, die zeer dor waren?

Hij Die daar zwijgt in dat grote onrecht Hem aangedaan is het Leven. Voor die moeten bekennen midden in de dood te liggen en dat om eigen schuld. Ja, die met de apostel Paulus mogen beamen: "Want wij die leven worden altijd in de dood overgegeven om Jezus wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zal geopenbaard worden". Zijn leven ging door het onrecht heen en dat om een recht ten eeuwigden leven aan te brengen voor al de Zijnen. Doch als zij dan met Hem door het geloof verenigd zullen worden zal het onrecht op deze wereld hen ook niet bespaard blijven. Want een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. En, zij hebben Mij gehaat, zij zullen ook u haten. Laat dat hier uw verwachting maar zijn, volk des Heeren, dan valt het niet zo tegen als het u overkomt. Eenmaal zal Hij recht doen. In de twaalf Geloofsartikelen is ook de naam van Pontius Pilatus opgenomen, om ons maar gedurig te bepalen bij datgene wat toen heeft plaatsgevonden, daar in dat rechthuis. Maar ook spreken deze artikelen van Zijn doorluchte wederkomst, straks op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden, ook de rechter die Hem wel onschuldig verklaarde, maar toch liet doden. Dan zal Pilatus niet onschuldig zijn. En wij?

Rock Valley, ds. G.M. de Leeuw.

Lezen in de Christenreis

(6)

Dröevige Ontmoetingen

Christen gaat nu gezwind verder. Spoedig ziet hij aan de kant van de weg drie mannen die daar zo maar liggen te slapen. Bovendien ziet hij dat hun voeten geboeid zijn. Met innig medelijden probeert hij ze

wakker te maken en waarschuwt hij hen voor het dreigend gevaar: 'Wordt toch geen prooi van de briesende leeuw die hier rondwaart'. Dan volgt een verschrikkelijke beschrijving van drie typen van mensen die zich niet bekommeren om het heil van hun ziel en die

vervolg op pag. 4

Curatorium van de Theologische school

Zo de Heere wil en wij leven zal het Curatorium van de Theologische School vergaderen op maandag 19, dinsdag 20 en woensdag 21 mei 2003. Deze dagen zullen in het bijzonder bestemd zijn om die personen te horen die wensen toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School. Alleen die personen kunnen worden gehoord, die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen. Bij de aanmelding dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- a. degene die zich aanmeldt, moet minstens één jaar lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten.
- b. bij de aanmelding behoort een door de kerkenraad verleend attest ingesloten te zijn. Dit attest is aan de betrokkene persoonlijk overhandigd.
- c. de schriftelijke aanmelding moet vóór 30 april in het bezit zijn van de secretaris van het Curatorium.

Wanneer een aanmelding bij het Curatorium is binnengekomen, wordt aan de betreffende kerkenraad een formulier toegezonden ter invulling. Hierop dient ook de uitslag van de gehouden stemming te worden vermeld, met afzonderlijk de stemmenverhouding van ouderlingen en diakenen. Aan de persoon die zich heeft aangemeld, wordt een formulier toegezonden waarop de persoonlijke gegevens door de betrokkene dienen te worden vermeld. Als de gemeente vacant is, dan is het noodzakelijk dat de consulent aanwezig is op de kerkenraadsvergadering. Op het betreffende formulier dient de mening van de consulent door hemzelf te worden weergegeven. Genoemde formulieren dienen zo spoedig mogelijk aan de secretaris van het Curatorium te worden teruggezonden. Aan de betrokkene wordt tijdig bericht op welk adres

en tijdstip hij verwacht wordt om gehoord te worden. Alle correspondentie moet worden gericht aan de secretaris van het Curatorium,

ds. J.W. Verweij,
Molenlaan 1, 4401 CB Yerseke.

Met ernst wil het Curatorium de kerkenraden opwekken slechts aan die personen een attest te verlenen, van wie men op goede gronden mag hopen dat de Heere hen wil gebruiken voor de dienst in Zijn Kerk. De oproep die wij nu plaatsen geldt niet alleen voor degenen die zich van 's hemelswege geroepen weten tot het werk in de gemeenten in ons vaderland, maar ook voor de nood op de zendingsvelden. Al mogen de kerken op onze oudste zendingsvelden nu eigen predikanten hebben, toch is er de blijvende noodzaak van zendingspredikanten, ook daar waar reeds geïnstitueerde gemeenten zijn.

In *De Saambinder* van 14 juni 1923 schreef ds. W. den Hengst: 'De gemeenten moeten biddend arbeiden opdat er studenten in de theologie zijn (DKO artikel 19).' De Heere gedenke onze gemeenten naar Zijn welbehagen in Sions verhoogde Koning. De nood mocht ons aan Hem verbinden Die deze nood alleen kan, wil en zal vervullen. Als de doorleving daarvan ons deel wordt, zal de Heere het waar maken: 'Op uw noodgeschrei deed Ik grote wonderen'. Door de dienst van de wijze Salomo leert Hij ons de noodzakelijkheid en het nut van de prediking van het Woord: 'Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij die de Wet bewaart.' Geen profetie: dat wil zeggen geen verkondiging van Gods Woord. Daarin wordt ons door Hem Die alleen de mens zijn rechte plicht kan verkondigen, onze schuldige plicht

aan God geopenbaard. In de dagen van Eli – na de wonderlijke geboorte van Samuël – was het Woord des Heeren dierbaar. Er was geen openbaar gezicht.

Hoe dierbaar wordt het Woord ook in onze boze tijd! Als een volk ontbloot wordt, moet de zegen door de bediening van het Woord Gods worden gemist. Alles wat God uit vrije goedheid laat verkondigen en door Zijn Geest wil verheerlijken, opdat Zijn Koninkrijk kome, zal dan tot ons eeuwig oordeel worden gemist. Dat keert een volk terug tot het moderne heidendom. Zien we daarvan de droeve tekenen niet in onze tijd? Zou ons hoofd geen water moeten zijn om te bewenen de droeve breuk van ons volk met God en Zijn dienst? Laat de bede maar gedurig in ons hart zijn of geboren worden: 'Uw Koninkrijk kome!'

Wij willen deze zaak met het oog op de uitbreiding van Gods Koninkrijk onder Jood en heiden en tot het welzijn van de gemeenten die ons lief zijn in uw voorbede aanbevelen. In het bijzonder geldt dit degenen die het verborgen gebed door de Geest der genade en der gebeden mogen kennen. Het drijve ons maar uit in onze rechteloosheid en onwaardigheid aan de voeten van de grote Heere des oogstes. De gemiddelde leeftijd van onze dienstdoende predikanten is hoog, de arbeid wordt niet minder en de zorgen in deze moeilijke tijd alleen maar groter. Wat zou het een wonder zijn als de Heere om Zijns Naams en verbonds wil ons weer dienstknechten in Zijn gunst zou willen toeschikken, hier in ons land en op de zendingsvelden.

Namens het Curatorium,

ds. J.J. van Eckveld, voorzitter
ds. J.W. Verweij, secretaris

in hun zorgeloos leven niet gestoord willen worden.

Hij noemt die drie slapers: *Simpel* (een simpele ziel), *Luiaard* en *Vermetel*. Simpel zegt: 'Ik zie geen gevaar'. Hij gaat als het ware met gesloten ogen de eeuwigheid tegemoet. Luiaard zegt: 'Laat me nog wat slapen'. Hij wil niet door een ander in zijn valse rust gestoord worden. De laatste is het brutaalste: 'Ieder leeft zoals hijzelf wil'. Hier dus iemand die niet wil dat een ander zich met zijn levenswijze bemoeit. Wat een echte tekening van zo velen die onbewogen en onbekommerd voortleven, zonder zichzelf de vraag te stellen: 'Mijn ziele, doorziet gij uw lot; hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?' Geen wonder dat Christen bedroefd is dat medereizigers naar de eeuwigheid zó leven!

b. Even verder ziet hij dat aan de linkerkant twee mannen over de muur klimmen en zo op de Pelgrimsweg komen. Als Christen hen vraagt: 'Van waar en waarheen?', zeggen zij dat zij uit het land IJdele Roem komen en op weg zijn naar Sion om daar te gaan loven. Zij zijn niet door het Poortje gekomen, want daarheen is het voor hen een te grote omweg. Christen waarschuwt hen dat zij zo de wil des Heeren schenden en dat zij in het gericht niet zullen kunnen bestaan. Zij kijken meewarig naar Christen en vragen hem waarin hij dan beter is. Christen kan eerlijk getuigen hoe hij aan zijn mantel, het teken op zijn voorhoofd en aan zijn rol is gekomen. Het duurt niet lang, of zij gaan alleen verder en Christen wandelt ook alleen, soms zuchtend, soms zich verblijdend.

Deze twee, die "zonder Gods aanwijzing" op de Weg zijn gekomen, noemt Bunyan *Formalist* en *Hypocriet*. Formalist is iemand die genoeg heeft aan de vorm en daarvoor strijdt. Hypocriet is iemand die God en de wereld tegelijk wil dienen, een belijdenis van godsdienst er op na houdt, maar ook de zonde vasthoudt. Evenals de tijdgelovigen kunnen ook degenen die een zelf-gegrepen geloof hebben niet volharden als er verdrukking komt. Bij de heuvel Moeilijkheid scheiden de wegen. Christen heeft hen ook niet meer teruggezien. Wat doen de twee namelijk? Als zij zien dat er bij de heuvel aan weerskanten

een weg ligt, "veronderstellen" zij dat die wegen achter de heuvel wel weer op de Weg van Christen zullen uitkomen. Onderzoeken doen zulke lieden niet, zij "veronderstellen" slechts. Beiden komen echter jammerlijk om: de een op de weg Gevaar, de ander op de weg Verwoesting. Wat een waarschuwing voor ieder die een geloof hebben "aangegrepen", die over de muur zijn geklommen, of misschien "de deur zelf hebben open gedaan". Treffend heeft Christen tegen die twee gezegd: 'U bent zonder aanwijzing van de Heere op de weg gekomen en u zult die zelf weer moeten verlaten zonder Zijn genade'.

De Heuvel Moeilijkheid

De Heere heeft Zijn volk geen weg van voorspoed beloofd in dit leven. Vele zijn de moeilijkheden die zij moeten overwinnen. Christen ziet dat de weg naar Sion recht omhoog gaat, de Heuvel Moeilijkheid op. Als hij echter ziet, dat dit de weg des levens is, gaat hij die weg, al moet hij die straks klauterend vervolgen. Onder aan de voet van de heuvel heeft hij zich mogen verfrissen uit de Bron. God geeft Zijn volk vaak een verkwikking uit Zijn Woord voordat de moeilijkheden komen. 'Beter de rechte Weg te gaan, al is die moeilijk, dan de verkeerde waarvan het einde wee is, al is die gemakkelijk', zo zingt Christen.

Het prieeltje, een rustplaats halverwege de helling van de heuvel, wordt Christen bijna tot een valstrik. De rust is een weldaad, maar verkeerd gebruikt, een verzoeking! Christen leest niet alleen in zijn rol, maar kijkt met innerlijk genoegen naar zijn mooie mantel. Hij vergeenocht zich meer met de gave dan met de Gever. Dan sluipt de hoogmoed ongemerkt naar binnen, baart zelfgenoegzaamheid en leidt tot valse gerustheid: hij sluimert en valt in een diepe slaap. Wat een waarschuwing voor geoefende christenen die van hun aandeel aan Christus verzekerd zijn. Zonder erg verliezen zij, evenals Christen, hun zekerheid.

Wat zij dan ontmoeten? Vrees en Ongeloof, die zelfs de gedachte bij hen opwekken maar terug te gaan! Let op dat Vreesachtig en Ongeloof niet eens onderzocht hebben, of de

leeuwen nu waken of slapen: goddelozen vlieden waar geen vervolger is, maar ook het goddeloze ongeloof. Toch kan een waar christen niet meer terug. Dat betekent voor hem omkomen. Dan maar liever voort, al zijn er dan doodsgevaren, daarachter ligt het leven! Ondertussen beweent Christen zijn zondige slaap en moet terug om zijn rol te zoeken. Hij kan niet rusten voordat hij weer zijn zekerheid heeft terug gevonden. Maar het gevolg is wel dat hij langer in het donker moet lopen.

Toegelaten in Paleis Lieflijkheid

In Bunyans leven is deze gebeurtenis van veel betekenis geweest. Wat hij hier in beeldspraak verhaalt, is zijn toelating tot de Baptistengemeente in Bedford. De "portier", ds. Gifford, heeft hem voorgesteld aan de leden van zijn gemeente, die na gesprekken met Bunyan hem hebben toegelaten. Het was overigens een waagstuk zich te voegen bij een afgescheiden gemeente, daar zowel de burgerlijke als de kerkelijke overheid strenge wetten hadden uitgevaardigd tegen degenen die niet meer naar de Anglicaanse kerk gingen. Gevangenisstraf en boetes waren het gevolg. In Bunyans tijd was het tijdelijk wel wat rustiger, maar toch zuchtten nog velen onder deze druk. Vandaar de twee leeuwen aan de ingang van Paleis Lieflijkheid, die dus de burgerlijke en kerkelijke overheid voorstelden, hoe wel ze aan de ketting lagen.

Bij de toelating tot de Baptistengemeente werden verschillende gesprekken gevoerd met degene die zich aanmeldde, om inzicht te krijgen in zijn geestelijk leven. Wij kunnen verschillende dingen leren uit de vragen die gesteld werden, ook voor het ambtelijke leven. De portier vraagt allereerst waar Christen vandaan komt. Hij antwoordt: 'Vanuit de stad Verderf en ik reis naar Sion'. Als hem gevraagd wordt hoe zijn naam is, zegt hij: ik was eerst Genadeloze, maar nu heet ik Christen. Hij belijdt ook eerlijk zijn zondige slaap en dat hij daarom nog zo laat aankomt.

De portier roept een meisje, dat Bunyan *Discretion* noemt. Dat betekent: iemand die het oordeel des onderscheids heeft. Wat is dat in geestelijke zaken belangrijk, zeker voor een ambtsdrager. Dit meisje

stelt hem de volgende vragen: 'Hoe bent u op de Weg gekomen? en Wat hebt u op de Weg ervaren?' Me dunkt dat de eerste vraag zeker van belang is, als iemand zich uitgeeft voor een kind des Heeren! Er wordt ook in onze dagen zo vaak gezegd, dat men gelooft. Dan is de vraag toch gewettigd: hoe komt men daaraan? Christen kon verslag doen van zijn bevindingen. Als hij toegelaten is in het "Paleis" volgen er nog meer samensprekingen met andere kinderen Gods. Vroomheid stelt hem de vragen: 'Wat heeft u bewogen om de pelgrimsreis te aanvaarden?' Christen weet wat er in die overtuigingen in zijn hart is omgegaan, maar ook dat Evangelist hem de Weg gewezen heeft. Hij zegt daarbij: 'Anders zou ik hem nooit gevonden hebben'. Wat is dat inderdaad ook de bevinding van iemand die zaligmakend overtuigd wordt: hij leert zijn totale blindheid en afhankelijkheid kennen. De enige Weg moet hem ontdekt worden!

Een opmerkelijke vraag die Voorzichtigheid hem stelt, is: 'Denkt u nog wel eens terug aan de plaats waar u vandaan komt?' Christen antwoordt daarop: 'Met schaamte en afschuw'. 'Maar draagt u dan niets meer om van hetgeen waar u in geleefd hebt?' Dan zegt Christen: 'Zeer tegen mijn wil zijn er nog vleselijke gedachten in mij, waarover ik bedroefd ben. Ze liggen er wel eens onder, in die "gouden uurtjes" dat ik mag zien op Hem Die aan het kruis heeft gehangen'. Vervolgens vraagt Voorzichtigheid waarom hij naar Sion verlangt. Dan is Christens antwoord: 'Daar hoop ik Hem te zien Die ik lief heb gekregen en daar hoop ik bevrijd te zijn van alles wat mij kwelt; ik ben vermoeid van mijn inwendige krankheid'. Als tenslotte Liefde hem vraagt, waarom hij zijn vrouw en kinderen niet mee heeft gebracht, weent Christen en zegt dat zij afkerig waren van het pelgrimsleven. Vooral ergerden zij zich aan zijn tere levenswandel. De maaltijd die zij dan nuttigen wijst op het vieren van het Heilig Avondmaal. De gesprekken tijdens die plechtigheid gaan over "de Heere van het Huis", hoe Hij Zijn leven heeft gegeven en Zijn vijanden overwonnen heeft. Dit alles heeft Hij uit liefde gedaan tot de Zijnen. Sommigen van de aanwezen

gen kunnen daar meer over vertellen, daar zij het "uit Zijn mond gehoord hebben". Er staat dan dat Christen na deze plechtigheid mag slapen in de kamer *Vrede*. Zijn hart zal de vrede gesmaakt hebben van het sacrament. De volgende dag nemen zij Christen mee naar de studeerkamer. Zij onderwijzen hem verder in het geslachtsregister van de Heere Jezus. Zij wijzen hem op de geloofsdaden van een aantal bijbelheiligen (Hebr. 11:33,34). Zij laten hem de wapenkamer zien met alle soorten wapenen (Ef. 6). Verder spreken zij over de dappere daden van Samgar, Simson, David en anderen. Het zal u wel duidelijk zijn dat hier bedoeld wordt dat Christen en de anderen in het Huis regelmatig samenkomen onder de prediking van het Woord en in de samenspre-

kingen onder elkaar.

Voordat Christen vertrekt uit het Paleis Lieflijkheid, laten zij hem op een morgen, terwijl de zon helder schijnt vanaf het hoogste punt van het Huis, de Lieflijke Bergen zien, waar hij later de herders zal ontmoeten die hem de poorten van Sion door hun verrekijker laten zien. Gods kinderen mogen wel eens een "ver gelegen land" zien, als de Zon der Gerechtigheid over hun leven schijnt (Jes. 33:17). Daarna bekleden de huisgenoten Christen met een wapenrusting, want de strijd zal hem niet bespaard worden. Dit is immers de praktijk van het leven van een christen: na genietingen komt men weer in de strijd.

Scherpenzeel,

J. de Jager.

Gala

Ook dit jaar was daar weer het boekenweekgeschenk. Ditmaal is de keuze gevallen op het boek *Gala*, een voortbrengsel van Ronald Giphart. De inhoud van dit boek is van dien aard dat de Bond tegen het vloeken er aanleiding in heeft gezien de CPNB, die het geschenk over een groot aantal boekhandels heeft verspreid, te vragen het geschenk in te trekken. Verscheidene keren wordt in *Gala* de Naam van de Heere Jezus als een betekenisloos tussenwerpsel gebruikt, maar ook worden bastaardvloeken en vloeken gebruikt, waaronder de grootste en verschrikkelijkste vloek die onze taal kent.

De reactie van de directeur van de CPNB op het verzoek van de Bond tegen het vloeken is wrang. De heer Henk Kraima antwoordde: 'Uw jaarlijkse afkeurende brief over het Boekenweekgeschenk hebben wij met belangstelling gelezen...'. Jaarlijks? Het is de tweede keer in tien jaar tijd dat de Bond kritiek heeft geuit op een boekenweekgeschenk! De vorige keer werd het boek *Woede* van Salman Rushdie bekritiseerd. Overigens deelde Kraima mee dat het verzoek van de Bond tegen het vloeken *niet* zou worden gehonoreerd.

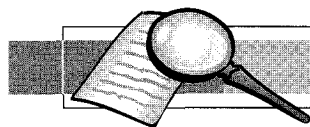
In het voorjaarsnummer van het blad *Spoor*, een tijdschrift van de NS, poseert Ronald Giphart op een paginagrote foto, uitdagend, met de handen in de zakken en wijdbeens. In het bijbehorend interview spreekt hij zonder enige gêne over zijn drinken en zijn optreden. Natuurlijk moet ook de Bijbel weer een keer worden genoemd – in een heel vreemd verband overigens. Bij het lezen van die dingen werd ik er triest en verdrietig van. Het is zo leeg, zo leeg... Maar deze man is wél een gevierd schrijver. Zijn boeken beleven herdruk na herdruk en worden vooral door jongeren gelezen. Tot mijn verbazing las ik dat op zaterdag 15 maart j.l. iedereen op vertoon van het boek *Gala* gratis met de trein mocht reizen! Zo wordt het wel heel aantrekkelijk gemaakt.

Maar de vloeken dan? Vloeken, zegt u? Dat moet toch kunnen? Dat is toch gewoon de weergave van de werkelijkheid? Zo redeneert men. De 'dikke Van Dale', het Groot Woordenboek der Nederlandse taal, heeft (helaas!) ook de grootste vloek die onze taal kent, opgenomen. Op zichzelf is dat al ontstellend. Maar misschien nog erger is de *betekenis* die het woordenboek aan die ontzettende vloek geeft. Ik citeer:

'tussenwerpsel, om afschuw, afkeer, boosheid en dergelijke uit te drukken...'. Meer niet? Nee, meer niet. Geen godslastering, geen vloek zelfs? Nee. Slechts een 'tussenwerpsel' dat afkeer of boosheid verdraagt. Over normen en waarden gesproken! Vele mensen vloeken de hele dag door, willens en wetens. Anderen doen het zonder het te beseffen. Weer anderen keuren het af

– omdat zij niet van ruw taalgebruik houden. Maar wat zo heel erg gaat ontbreken in onze samenleving – en in onze harten? – is het besef van de norm van de derde gebod van Gods Wet en van de waarde van Gods heilige Naam.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Commentaar

Voer voor republikeinen

'De constitutionele monarchie ... is niet democratisch en niet controleerbaar' (mevr. F. Halsema, fractieleider van Groen Links in het Reformatorisch Dagblad van 6 maart 2003).

Oranjestad

Het Oranjestad heeft van oudsher een belangrijke plaats ingenomen in onze samenleving. In de 19^e eeuw bracht Isaac da Costa (1798-1860) het belang van het vorstenhuis tot uitdrukking in de leus: God, Nederland en Oranje. In de tijd van de Nadere Reformatie (17^e en 18^e eeuw) sprak men over het algemeen wat ingetogener over Nederland en Oranje. Wel treft men bij Jacobus Fruytier (1659-1731), Abraham van de Velde (1614-1677) en Herman Witsius (1709-1782) gedachten aan over het 'drievoudig snoer' waarbij een nauwe band wordt gezien tussen de gereformeerde kerk, het Nederlandse volk en de prins van Oranje. Het overheersende thema bij het denken over de staat en de samenleving was voor de Nadere Reformatoren het voorrecht om God publiekelijk te kunnen dienen naar Zijn Woord. Daarin had het Oranjestad een belangrijke plaats. Ook onder ons heeft heden ten dage het Oranjestad een belangrijke plaats. Op herdenkingsdagen van het Koninklijk huis sprak bijvoorbeeld ook ds. G.H. Kersten regelmatig over zijn verbondenheid aan het huis van Oranje. 'Nee, ik wil in liefde tot Oranje voor niemand onder doen; ik

wil onze Koningin eren; ik begeer dat al Gods kinderen gebeden en smekingen zullen opzenden op deze dag' (dag van een regeringsjubileum van koningin Wilhelmina, W.V.). Ook vandaag de dag heeft het Oranjestad gelukkig nog een grote plaats in de Nederlandse samenleving, ook onder ons. Een verblijdende zaak.

Affaire

De laatste tijd worden we in de pers onthaald op allerlei merkwaardige en smakeloze verhalen over het Oranjestad. Gelukkig doen kranten als het *Reformatorisch Dagblad* en het *Nederlands Dagblad* daar (vergelijkenderwijze) niet volop aan mee, maar wat er in landelijke dagbladen als *De Telegraaf*, *De Volkskrant* en *Trouw* (om er maar een paar te noemen) en in weekbladen als *HP/De Tijd* allemaal staat opgeschreven, is onvoorstelbaar. Prinses Margarita, een dochter van prinses Irene, heeft in het weekblad *HP/De Tijd* en in het Duitse weekblad *Stern* een heleboel zaken van het koningshuis op de straat gebracht. Ter illustratie een enkel citaat van de prinses uit het dagblad *Trouw*.

'Na wat gedraal dat ze er nu weinig over wil zeggen, barst ze (prinses Margarita) los: „In ons laatste gesprek ben ik heel erg direct met haar geweest. En ik herinner me heel erg goed dat we het over haatgevoelens hebben gehad. Ik stond op om afscheid te nemen en ik zei tegen haar: Ik weet dat je haat in je draagt

en ik weet ook wie je haat ... en dit is even moeilijk voor mij om te zeggen maar de liefde van de mensen ligt niet bij jou Trix, maar die ligt bij Mamia (Margarita kijkt recht in de camera om de kijkers uit te leggen wie dat is), koningin Juliana. En toen zei zij: dus jij weet wat haat is? En toen zei ik: nee, maar ik heb het van dichtbij gezien. Haat is een zwakgebod en zeker als het op leugens gebaseerd is. En dat, Trix -heb ik gezegd- is het verschil tussen jou en mij. Ik ben toen weggelopen, ik heb de deur dichtgedaan. Zij is toch achter me aangelopen naar de trap en toen ik de trap afliep heb ik me nog een keer omgedraaid en toen heb ik naar boven gekeken en toen heb ik gezegd: sterkte. En dat was de laatste keer dat ik haar gezien heb."

Dit citaat is slechts één enkel voorbeeld van de zaken die overhoop worden gehaald. Los van de woordkeus (Hare Majesteit de Koningin is 'Trix') de formuleringen ('ik weet ook wie je haat...'), de platheid (een nichtje spreekt toch haar tante niet aan met jij en jou?) en de suggesties (leugens, haat, etc.) is het natuurlijk de vraag waartoe dit allemaal dient. Ook worden er allerlei onverkwikkelijke zaken overhoop gehaald. In *HP/De Tijd* worden vele bladzijden met dit soort smakeloze verhalen gevuld. Prins Bernhard, Prinses Juliana, Koningin Beatrix, Prins Willem Alexander, kortom het gehele koninklijk huis wordt zo'n beetje op straat geworpen. En het grote publiek kijkt belangstellend toe. Over verkoopcijfers heeft *HP/De Tijd* even niet te klagen. En de andere media komen ook volop aan hun trekken. Waar een prinses en de media al niet toe in staat zijn! Los van de vraag naar de waarheid van al deze zaken getuigt het niet van een goede smaak om dit soort dingen zo aan de grote klok te hangen. Inmiddels heeft ook, nadat helaas premier Kok het in het vorige kabinet ook hier grondig heeft laten afweten, premier Balkenende de zaak naar zich toegetrokken. Laten we hopen en bidden dat hij de wijsheid mag ontvangen om deze zaak tot een goed einde te brengen. Pijnlijk is het echter wel. In het bijzonder voor Hare Majesteit de koningin, die enkele maanden geleden haar geliefde man naar het graf moest brengen. Het lijkt mij, terwijl je uit hoofde van het koningschap

eigenlijk niet veel terug kunt zeggen, uitermate pijnlijk en schrijnend om op dit moment met dit soort zaken te worden geconfronteerd.

Media

Er zijn over het koningshuis al vele stormen heengegaan. De Oranjes hebben zeker niet altijd een voorbeeldig leven geleid. De Lockheedaaffaire, de affaire Greet Hoffman, de perikelen rond de kroonprins en de affaire Van 't Sant zijn voorbeelden van zaken uit het recente verleden die maar beter niet aan de grote klok gehangen kunnen worden. In het verleden gebeurde dat eigenlijk ook niet zo! De ouderen onder ons zullen zich het optreden van (destijds) premier Den Uyl in de Lockheedaaffaire nog wel herinneren. Het was een van de momenten dat hij werkelijk een staatsman van allure was! Ook in het wat verder liggende verleden zijn er in het Oranjehuis zaken gepasseerd die beslist in strijd waren met de tien geboden van de wet des Heeren. Ook in de toekomst zullen er nog wel zaken openbaar komen die aandacht vragen. Het laat zich wel bijna raden dat er vanuit de media druk zal worden gezocht naar nieuwe onderwerpen om het koningshuis te blameren. Dat brengt mij bij de rol van de media in deze affaires. In het verleden was het gebruikelijk dat er rond dit soort zaken toch een zekere terughoudendheid in acht werd genomen. Het ging uiteindelijk om belangen van de Nederlandse staat en de Kroon. En dan mag best een zekere voorzichtigheid gevraagd worden. Helaas schijnt dat tegenwoordig weg te zijn. Er is nieuwe politiek, nieuwe economie, nieuw denken, nieuwe mondigheid en dan wellicht ook nieuwe journalistiek. Uitvoerig mag prinses Margarita haar verhaal doen in *HP/De Tijd*. Uitvoerig mag zij via de televisie haar beklag doen. De nationale en de internationale pers geeft haar ruim baan. Het gooien met modder schijnt het grote publiek bijzonder te vermaken. Oplage en kijkcijfers vliegen omhoog. Het is ook echt onvoorstelbaar wat de grote kranten in Nederland allemaal weten op te lepelen. In de ene krant staat het nog 'mooier' dan in de andere. De 'nieuwe' journalistiek deinst nergens voor terug. Het is soms ergerlijk wat er allemaal op straat wordt gegooid. Of

het nu gaat over de president van de Verenigde Staten, het koningshuis of de gereformeerde gezindte, alles schijnt zo ongeveer te mogen en te kunnen. Het is verdrietig en ergeriswekkend wat er allemaal in de publiciteit wordt gebracht. Gelukkig maakt het *Reformatisch Dagblad* hierop een gunstige uitzondering. De berichtgeving in deze krant is rond deze zaak voorzichtig, terughoudend en eerlijk. Vergeleken met de grote kranten in ons land heeft mijns inziens het RD een voortreffelijke berichtgeving. Dat geldt ook overigens voor de berichtgeving rond bijvoorbeeld Irak en de wapeninspecties. Destijds is het RD mede ontstaan om een eerlijke berichtgeving over en voor de gereformeerde gezindte te waarborgen. Het RD, dat uiteraard ook niet altijd zonder fouten is, geeft de lezers geen informatie over sport en dergelijke. Toch vind ik dat het RD ook veel lof verdient rond de berichtgeving van dit soort affaires. Een stukje verantwoorde nieuwsgaring is nodig. Laten we er maar zuinig op zijn!

Republiek

Ondertussen staat het koningshuis door deze onthullingen weer heel erg in een kwade reuk. Gelukkig hebben de leiders van de grote partijen enige afstand genomen en terughoudendheid betracht. Dat geldt echter niet voor mevrouw Halsema van Groen Links. Onmiddellijk kwamen vanuit haar mond weer de republikeinse opvattingen naar voren. Nu is het bepaald niet fijnzinnig om op in kritieke momenten daarover te beginnen, maar het lijkt wel alsof fijnzinnigheid en nette omgangsvormen op het Binnenhof een beetje verdwenen zijn. Het is echter dubbel grof om het koningshuis daarmee lastig te vallen, als het verlies van prins Claus nog zo vers in het geheugen ligt. Het zal bijzonder bitter zijn voor Hare Majesteit koningin Beatrix. Toch hebben deze uitspraken op dit moment en op deze manier natuurlijk wel iets te zeggen. Waar immers ligt de basis voor onze constitutionele monarchie? Soms lijkt het wel alsof de emotionaliteit de basis is voor het koningschap. Bladen als *Vorsten* spelen daar sterk

op in. Toch is dat niet de reden waarom wij pleiten voor het koningshuis. De emotie is een te wankele basis. Het is net als het weer; het kan alle dagen anders zijn. Sommigen zoeken de basis voor het koningshuis in de rede. Het kan nuttig en nodig zijn dat een staatshoofd grondig wordt voorbereid op zijn of haar taak. Toch is de rede ook geen stevig argument. De Verenigde Staten van Amerika hebben nooit een koning gekend. Toch functioneert die staat goed. Zakelijk is het koningschap dus niet echt nodig. De basis voor het koningschap ligt echter vooral in de historie. De ontstaansgeschiedenis van ons land is nauw verbonden met het huis van Oranje-Nassau. In de meest kritieke momenten van ons volksbestaan (bijvoorbeeld: 1581 het plakkaat van verlatinge; 1672 de oorlog met Frankrijk en 1940 de tweede wereldoorlog) heeft de Heere de Oranjes willen gebruiken om leiding te geven aan het volksleven. Prins Willem van Oranje schreef na de val van Haarlem (14 juli 1573) over de vraag of hij een verbond had met een machtige aardse vorst de volgende bekende en indringende woorden: *'Gij schrijft ons dat men u zou laten weten of wij ook met eenigen grooten machtigen Potentaat in vasten verbond staan; waarop wij niet laten willen u voor antwoord te geven dat, aler wij ooit deze zaak en de beschermenis der Christenen en andere verdrukten in dezen lande aangevangen hebben, wij met den Potentaat der Potentaten alzulken vasten verbond hebben gemaakt dat wij geheel verzekerd zijn dat wij, en alle degene die daarop vastelijk betrouwen, door zijne machtige hand ten leste nog ontzet zullen worden, spijt alle vijanden; zonder dat wij middelertijd eenige andere middelen die ons de Heer der heirscharen toegeschikt heeft, hebben of nog willen laten voorbijgaan'* (geciteerd naar: Groen van Prinsterer, *Handboek der geschiedenis van het Vaderland*, pag. 114). Het is deze historische wortel en het is deze ootmoedige belijdenis die ons verbindt aan het huis van Oranje. En dat tot op de dag van vandaag!

Amersfoort,

ds. W. Visscher.

De stervensweg van het ambt

Ds. P. Blok (82) met emeritaat

Houd dit goed vast, zegt ds. Blok, je gaat met steeds minder naar de preekstoel. Ook in dat opzicht moeten Gods knechten een stervensweg bewandelen. Een bekwame dominee hoort niet op de preekstoel thuis. Het gaat er in de ambtelijke bediening om dat God aan Zijn eer komt.

Het genadeleven is een proces, zegt de 82-jarige predikant uit Kootwijkerbroek, die deze week met emeritaat is gegaan. De ontdekkende bedieningen van Gods Geest gaan door. Wij die leven, schrijft Paulus, worden dagelijks in de dood overgegeven om Jezus' wil. Christus sprak tot Zijn jongeren: zonder Mij kunt gij niets doen. Dat wordt de ervaring van de ziel. Niet kunnen geloven, niet kunnen hopen, niet kunnen lieven, God niet kunnen bedoelen, geen lust om te bidden kunnen opwekken. Daar moet je over denken. De afhankelijkheid wordt alleen maar groter. Het genadeleven is net een trechter. In het begin kan de Kerk er wel eens royaal van leven. Maar als God de trechter omdraait, wordt het alsmaar nauwer. Die les kreeg de predikant uit Kootwijkerbroek vorig jaar tijdens zijn ziekzijn. Van mijn leven bleef één aanklacht in de ziel tegen God over. Toen heb ik Romeinen 7 verstaan: ik ellendig mens. Zonder die inleving was Paulus niet aan de andere kant gekomen: ik dank God, door Jezus Christus onze Heere. De stervensweg die God met Zijn volk houdt, heeft dit doel dat de ziel alleen leven vindt als ze uit Christus bediend wordt. Zonder Mij kunt gij niets doen. De weg wordt steeds nauwer, maar niet hopeloos. Gods trouw blijft, altijd.

Curatorium

Onlangs ging ds. A. Bac uit Bodegraven met emeritaat. Vanaf deze week is Kootwijkerbroek vacant. Het aantal predikanten dunt uit. De nood wordt groter. Twee weken geleden stond de oproep van het curatorium in *De Saambinder*. Welke raad heeft ds. Blok, die een reeks van jaren zit-

ting had in het curatorium, voor mannen die met vragen lopen rond het ambt, voor wie de begeerte bij tijden sterk is, maar die geen oplossing weten?

'Als mensen voor deze zaak aan de pastorie kwamen, zei ik altijd: persoonlijke vragen mag u stellen, vragen rond het ambt moeten tussen God en uw ziel worden opgelost. Ik was daar heel strak in. Broer Marien (ds. M. Blok 1909-1961, red.) zei altijd: ik ben blij dat ik er nooit zelf de hand in heb gehad.' Ik spreek wel over deze zaken, vervolgt ds. Blok. 'Het zou onnatuurlijk zijn als de ambtelijke dienst geen plaats had in het gebedsleven. En als ik voor een groep van 80 catechisanten stond, dacht je dan dat ik ze nooit aansprak over de vervulling van de ambten? Aan de andere kant moeten we ook opmerken dat de Heere onder ons gewerkt heeft. Toen ik in 1959 in Dirksland begon, waren we met 19 predikanten. Nu zijn het er rond de vijftig. Het is waar, vele gemeenten zijn vacant. Maar we moeten eerlijk vragen: waarom begeert een gemeente een predikant? Om de man? Om weer iemand op de preekstoel te hebben? Of omdat er een ambt ontbreekt? We geloven toch in de weg van de middelen? Dan geloven we ook dat Christus in de volheid van Zijn drie ambten in de gemeente behoort te functioneren. Dat is toch duidelijk? In een vacante gemeente ontbreekt dus een wezenlijke zaak. Werd die nood maar eens waarlijk nood. Dan gaat de vinger niet naar een curatorium dat de lat te hoog zou leggen. Het curatorium legt helemaal geen lat, Gods Woord legt hem.'

'Als mensen met vragen rond het ambt lopen, zal er een grote schuchterheid zijn vanwege de grootheid van de zaak en de onmogelijkheid aan de zijde van de ziel. Zou ik gesteld worden in het ambt van die naar van het Goddelijke Woord? Dat kan niet, dat kan gewoon niet. Zulke vragen hebben een rijpingstijd in de ziel nodig', vat de predikant samen. Eén zaak wil de emeritus predikant er

nog over zeggen. 'Hoe kan iemand de rijkdom van Christus brengen als deze niet aan zijn ziel is geopenbaard? Als Zondag 5 van onze Heidelberger nooit praktisch is geworden, moet zo'n jongen nooit de preekstoel op. Hij zal bevindelijk moeten kennen dat al zijn verwachtingen werden afgesneden en dat in die weg de ruimte in Christus hem werd ontsloten.'

Soevereiniteit

Door zijn preken en artikelen laat ds. Blok voortdurend de soevereiniteit Gods doorklinken. We kunnen weten, zegt de predikant, dat Gods soevereiniteit uitblinkt in de schepping, de voorzienigheid en in het bijzonder in het genadewerk. God verheerlijkt Zijn genade in het wonder van de levendmaking. Dat is soeverein. In de persoonlijke doorleving van de Kerk zal dat verwondering geven: waarom raapte de Heere mij op, terwijl Hij duizenden voorbij ging? Ook in de leidingen van Zijn kinderen is de Heere soeverein: elke discipel kreeg een eigen weg, naar het welbehagen Gods. We kunnen uit die wegen wel weten dat het lijden en sterven van Christus voor al de discipelen zo verborgen was. Zij moesten de zoete omgangen met hun Meester loslaten en wisten niet waar Jezus heen ging. Het werd waar: wat Ik gebouwd heb, breek Ik af. Die gangen van de discipelen zijn zo'n duidelijke afschaduw van het geestelijke leven. Ik vind het een van de meest ingrijpende zaken als die gangen worden overgeslagen of zelfs veracht, omdat men er niet aan wil dat de mens alles kwijt moet.

Juist deze soevereine leidingen Gods roepen weerstand op, is de ervaring van ds. Blok. Bij mensen die erover praten, zonder doorleving van de zaken. Maar ook in het leven van de Kerk. Daar kun je alle bijbelheiligen bij halen. Welk een weerstand openbaart zich als God een zondaar van dood levend maakt. Hoe moeten Zijn kinderen worden ingewonnen voor de les dat uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd wordt, welk een weerstand tegen het geestelijke afbraakproces. Alle discipelen verlieten de Borg in Zijn lijdensgangen. Maar juist in die weg hebben ze moeten leren dat Christus de vloek van de wet ging dragen, opdat zij als vloekwaardigen Zijn lijden nodig zouden krijgen. Welk een lessen zijn daar-

voor nodig. Ik hoor de oudjes in Dirksland nog zeggen: we zien alles liggen, maar we kunnen er niet komen.

Slag

Ook in de ambtelijke bediening openbaart Gods soevereiniteit zich zo duidelijk, zegt ds. Blok. Waarom koos Christus een stel vissers tot Zijn discipelen? Waarom word je als predikant tijdens de voorbereiding voor de preek afgebracht van je gedachten? Je denkt over een bepaalde stof te gaan praten, maar de Heere zegt in Zijn vrijmacht: jij praat zondag dáár-over. Waarom wordt door dezelfde preek de één verbroken, terwijl de ander in vijandschap ontbrandt?

Dat God in Zijn vrijmacht de ambtelijke dienst heeft ingesteld om zondaren te bekeren en Zijn volk te onderwijzen, legt een grote verantwoordelijkheid op de gemeente. Er is een geest opgekomen waar we niet blij mee kunnen zijn, vindt de emeritus predikant. We zien hoe jonge mensen hun geestelijke bevrediging zoeken buiten de ambtelijke dienst om. Ze willen een genadeleven opbouwen buiten de middelen die God in Zijn soevereiniteit heeft ingesteld. Dat is toch een slag tegen Gods vrijmacht? Door deze levensopenbaring tekenen zulke jongeren toch zichzelf?

Opheusden

Dat God naar Zijn vrijmacht zondaren trekt, doet niets af van de verantwoordelijkheid van de prediker. Die les kreeg ds. Blok zelf als student. In de lijdenstijd van 1956 moest hij voorgaan in Opheusden. 'Ik preekte er over Jezus' woorden: wat ondervraagt gij Mij? Aan het einde van de dienst heb ik gezegd dat Christus nu wel voor Zijn rechters stond, maar dat er een tijd zou komen dat de rechters voor Christus zouden staan. Dan zal Hij aan hen vragen, en als wij sterven ook aan ons: wat heb je met Mijn leer gedaan? De nood van de onbekeerde mensen werd op dat moment op m'n ziel gebonden. Ik heb ze mogen zeggen hoe goed het is de Heere te vrezen. De gemeente brak in wenen uit. Zo heb ik dat nooit meer meegemaakt. Toen voelde ik hoe nodig het is om de onbekeerden aan te spreken, om hen te vertellen wat Gods volk bezit. Dat moeten we als predikers niet vergeten. Als we zo de eigenschappen van het ware leven aan het hart leggen, zullen de mensen voelen: dat mis ik. Om dan ook uit de gunning te zeggen dat dit leven bij God vandaan nog te verkrijgen is. Wie zou de ruimte die er in God is kunnen omschrijven?

Redactie

wetenschapper ook mens is en zo zijn eigen gedachten heeft over het Jodendom is natuurlijk niet uit te sluiten. Op blz. 22 bijvoorbeeld staat een opmerking over de Farizeeën, waaruit blijkt hoe de schrijver de Schrift interpreteert. Hij zegt daar van de Farizeeën: "Ook in het Nieuwe Testament worden ze vaak genoemd, maar daar is de voorstelling wat partijdig en kennelijk eenzijdig." Dit neemt niet weg dat ik het boek met belangstelling gelezen heb en dat het naar mijn oordeel een welkome gids is voor een ieder die zich wil oriënteren in het Jodendom. Per hoofdstuk is een paragraaf toegevoegd 'Verder lezen' waarin zowel Nederlandse als buitenlandse literatuur wordt genoemd voor hen, die door het lezen van het boek geïnspireerd worden om verder onderzoek te doen.

Capelle a/d IJssel,

ds. W. Silfhout.

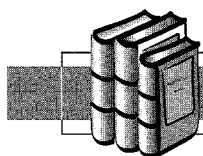
De zendingsreis van Robert Murray McCheyne, Den Hertog, Houten, ISBN 90 333 1577 8, 364 blz., € 22,46.

Drie predikanten maakten in de 19e eeuw een reis naar Israël. Het was hun hartelijke begeerte om aan het Joodse volk het evangelie te verkondigen. Zij hebben verslag van hun reis uitgebracht in het bovengenoemde boek. Het eerste wat opvalt is dat zij werkelijk het zielenheil van de 'beminden om der vaderen wil' zochten. Het Woord moet aan dit volk worden verkondigd. In dit reisverslag vinden we op een boeiende en ontroerende wijze hoe de opdracht van de kerk om aan de Joden het evangelie te verkondigen, gestalte mocht krijgen. De predikanten, waaronder de bekende McCheyne, hebben er veel ontberingen voor over gehad. Maar de liefde van Christus drong hen. Opdat er uit het oude bondsvolk waarachtig tot God bekeerd zouden worden. Het reisverslag biedt ook veel informatie over de omstandigheden in het Palestina van de 19e eeuw. De predikanten hebben in veel zaken de vervulling van het Woord gezien en schrijven daar ook over. Ook lezen we van verwondering als de Heere deuren opent (soms onverwacht) om het Woord te verkondigen.

Het is mooi dat Den Hertog een geïllustreerde heruitgave van dit boek heeft verzorgd. We hopen dat het boek door velen mag worden gelezen. De Heere geve dat de liefde tot het Joodse volk erdoor mag worden aangewakkerd.

Aagtekerke,

ds. C. Neele.

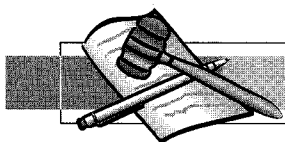
Boekennieuws

Dr. A. van der Heide, Het Jodendom, Uitg. Kok, 190 blz. € 13,57.

In de serie "Wegwijs in wereldreligies" verscheen dit boek van de hand van dr. A. van der Heide, hoogleraar Judaïstiek aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en hebraïcus aan de universiteit Leiden. In de gegevens over de auteur wordt vermeld dat hij zich met name verdiepte in de Hebreeuwse literatuur, de joodse cultuur van de Middeleeuwen en in de joodse uitleg van de Bijbel. Het boek dat voor me ligt, geeft daar ook getuigenis van. In het boek wordt op een beknopte en toegankelijke wijze een beschrijving gegeven van de joodse godsdienst zoals die zich gedurende een lange geschiedenis heeft ontwikkeld en zoals die thans wordt beleefd en geleefd. Het boek bedoelt een eerste kennismaking te bie-

den met het Jodendom. De auteur is daarin goed geslaagd. We vinden in het boek een korte geschiedenis van het Joodse volk. Uitvoerig wordt ingegaan op de traditieliteratuur. Het onderscheid tussen haggada en halacha wordt voor de lezer duidelijk. Riten en symbolen, feest en vastendagen worden beschreven en in een slothoofdstuk wordt een beknopte geschiedenis gegeven van de Joden in Nederland. Op dat laatste wordt natuurlijk uitgebreider ingegaan in het boek van H. Blom e.a.: Geschiedenis van de joden in Nederland (1995), maar in het boek van dr. Van der Heide wordt de hoofdlijn op een duidelijke wijze beschreven.

Dr. Van der Heide verstaat de kunst om in kort bestek veel informatie te geven. Het doet daarbij weldadig aan dat hij op een objectieve wijze informatie geeft. Dat hoort ook in een boek als dit. Dat de

Kerknieuws

Aangenomen:

naar Nunspeet:

ds. A. Schot te Krimpen a/d IJssel.

Beroepen:

te 's-Gravenzande:

ds. C. Neele te Aagtekerke;

te Puttershoek en te Ridderkerk-Slikker-
veer: ds. B. van der Heiden te Alblasserdam;

te Melissant:

ds. M. Mondria te Waardenburg;

te Ridderkerk:

ds. M. Karens te Werkendam;

Bedankt:

voor Hoofddorp:

ds. A. Schot te Krimpen aan den IJssel;

voor Urk: ds. C. Hogchem te Barneveld.

HIERBIJ EEN WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Gemeente Benthuizen

De scriba is thans D. van Wijngaarden

Pr. Bernhardstraat 22

2731 BG Benthuizen

tel. 079 - 331 50 32

VOORAANKONDIGING

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden maakt bekend dat de nieuwe "Jachin en Boaz" kerk gereed is. De openingsdienst, waarin het kerkgebouw en de daarbij behorende verenigingsgebouwen officieel in gebruik worden genomen, zal worden gehouden op D.V. donderdag 17 april 2003. Aanvang 19.30 uur. Ds. P. Melis hoopt deze dienst te leiden. Het kerkgebouw is te vinden aan Taghof 3, 8281 NA Genemuiden.

AANGEPASTE KERKDIENTST TE KRABBENDIJK

D.V. zaterdag 29 maart 2003, aanvang 15.00 uur, zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Krabbendijke een aangepaste kerkdienst voor verstandelijk gehandicapten worden gehouden.

Voorganger in deze dienst is ds. A. Verschuure.

Een ieder is hierbij van harte welkom, ongeacht tot welk kerkgenootschap men ook moge behoren.

VERSLAG van de vergadering van de classis Tholen der Gereformeerde Gemeenten gehouden op 16 januari 2003 te Nieuwerkerk

Namens de roepende kerk van Stad aan 't Haringvliet wordt de vergadering geopend door ds. A.A. Brugge, die verzoekt te zingen Ps. 89:7, vervolgens leest Ps. 89 : 1-17 en daarna voorgaat in gebed. De tijdelijke

preses heet allen hartelijk welkom en spreekt enkele woorden n.a.v. het 16e vers: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent, o HEERE! zij zullen in het licht uws aanschijns wandelen".

We mochten door genade de Heere maar bemoedigen en ambtelijk. De Heere geve ons bewogenheid met de zielen, die ons zijn toebetrouwd

Vervolgens memoreert ds. Brugge nog enkele gebeurtenissen.

Op 27 november 2002 overleed op de leeftijd van 86 jaar, mevr. M. de Jongste-van Bochove, moeder van ds. C. de Jongste, wonend te Gouda.

Op 12 december 2002 overleed in de ouderdom van 88 jaar Matth. Stouten te Goes. Hij was gedurende 38 jaar diaken en ouderling van de gemeente Oosterland.

Br. J.G. van Vliet te Sint Annaland was 12,5 jaar ambtsdrager (8 jaar diaken en 4,5 jaar ouderling). Ouderling J.W. Jelier te Stad aan 't Haringvliet mocht op 5 oktober 2002 herdenken 35 jaar getrouwd te zijn.

Nadat uit de lastbrieven blijkt dat alle gemeenten wettig vertegenwoordigd zijn, wordt het moderamen als volgt samengesteld: ds. A.J. Gunst, preses; ouderling B. Both, scriba; ds. J. Karels en ouderling L. Drooger, assessoren en ouderling M. v.d. Berge, quaestor. De notulen van de vergadering, gehouden op maandag 23 september 2002, worden, onder dankzegging aan de scriba, goedgekeurd en getekend.

Ingekomen stukken: brief Stichting Steunfonds voor Huisvesting en Verzorging van ouderen en hulpbehoevenden in Zeeland, met betrekking tot de ontstane vacature in het bestuur, door het bedanken van de heer A.W. Bazen te Scherpenisse. Inmiddels heeft de heer A. v.d. Berg te Ouddorp toegezegd bij een eventuele benoeming bereid te zijn zitting te nemen in genoemd bestuur. De vergadering gaat accoord met deze enkelvoudige kandidaatstelling.

Brief van A. van Heinsberg te Nieuwe Tonge, die in verband met zijn verkiezing tot ouderling zijn taak als secundus-classisdiaken moet beëindigen. Besloten wordt, dat de kerkeraden, na beraad, namen van diakenen, die bereid zijn de taak van secundus-classisdiaken op zich te nemen, aan de classisscriba zullen doorgeven. Op de D.V. te houden najaarsvergadering zal dan een stemming hiervoor plaatsvinden.

Bespreking kerkvisitatie Flakkeese gemeenten.

De kerkvisitatie zal dit jaar in de Flakkeese gemeenten Stad aan 't Haringvliet en Ooltgensplaat door ds. J. Karels en ouderling G.J. Koppelaar. De gemeenten Nieuwe Tonge en Oude Tonge door ds. A.J. Gunst

en ouderling B. Both. De gemeenten Herkingen en Middelharnis door ds. C. de Jongste en ouderling M. v.d. Berge. De gemeenten Melissant en Ouddorp door ds. A.A. Brugge en ouderling G.D. Roeland en de gemeente Dirksland door ds. J. Karels en ds. A.J. Gunst.

Naar de op D.V. 8 mei 2003 te houden vergadering van de Particuliere Synode Zuid te Goes worden afgevaardigd:

Primi: de predikanten A.A. Brugge, A.J. Gunst, C. de Jongste en J. Karels alsmede ouderlingen M. v.d. Berge, B. Both, J.A. Kardux en G.J. Koppelaar.

Als secundi-afgevaardigden worden aangewezen de ouderlingen J.P. Geluk, G.D. Roeland, A. Jansen en J.W. Duvekot.

In de rondvraag komt o.a. aan de orde een te houden Ambtsdragersconferentie. Deze zal worden gehouden D.V. 16 juni te Nieuwerkerk. Vanwege het Deputaatschap Vertegenwoordiging en Voorlichting zal door ds. W. Silfhout een inleiding worden verzorgd rond de publicatie "Louter genade". Tot het samenroepen van de eerstvolgende vergadering van de Classis, op D.V. maandag 15 september 2003, des avonds om 19.30 uur te Nieuwerkerk, wordt de gemeente van Tholen aangewezen. Preses zal dan zijn ds. J. Karels.

Na een kort slotwoord van de preses eindigt op diens verzoek br. L. Drooger van de roepende kerk de vergadering met dankgebed, nadat op zijn verzoek is gezongen Ps. 68 : 14.

Namens het Moderamen:
B. Both, scriba.

Verslag van de vergadering van de classis Rotterdam der Gereformeerde Gemeenten, gehouden op vrijdag 17 januari 2003 te Rotterdam-Centrum

De vergadering wordt om 19.30 uur namens de roepende kerk van Hoogvliet geopend door ds. W. Silfhout. Hij heet alle afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom. Vervolgens laat hij Psalm 25 vers 7 zingen. Daarna leest hij Johannes 1 : 29 t/m 40 en gaat voor in gebed. Hij staat eerst stil bij het plotseling overlijden op 13 december 2002 van ouderling J. Stroober van Rotterdam-IJsselmonde in de leeftijd van 74 jaar. Hij diende 33 jaar onze gemeenten als ouderling. Eerst een paar jaar de gemeente van Rotterdam-Zuidwijk en daarna van Rotterdam-IJsselmonde. De Heere zij zijn weduwe en kinderen genadig. Daarna bepaalt hij de vergadering in het bijzonder bij vers 37: "En die twee discipelen hoorden hem dat spreken, en zij volgden Jezus."

De preses wenst de afgevaardigden toe dat ook zij Jezus mogen volgen en het van Hem mogen verwachten in een weg van zelfverloochening. Vervolgens staat hij stil bij enkele bijzonderheden die te vermelden zijn sinds de vorige classisvergadering.

Op 25 oktober 2002 was diaken C. Goedegebuur van Rotterdam-Zuid 40 jaar getrouwd. Op 15 november 2002 was ouderling J. Blokland van Rotterdam-Centrum, 45 jaar getrouwd. Op 20 novem-

ber 2002 diende diaken A. Jansen van Rotterdam-Centrum 30 jaar in het ambt. Eerst in Rotterdam-Centrum ruim 5 jaar, toen bijna 21 jaar in Rotterdam-West en daarna ruim 4 jaar weer in Rotterdam-Centrum. Op 5 januari 2003 legde hij het ambt neer. In zijn plaats is diaken H.R. van Dijk bevestigd. Per 31 december 2002 legde ouderling W. Verhagen het ambt neer om leeftijdsredenen. Ook diaken Den Uijl legde om persoonlijke omstandigheden het ambt neer. Zij dienden de gemeente van Rotterdam-Zuidwijk resp. ruim 40 jaar en 3 jaar. Op dezelfde datum legde ouderling D. van der Wal van Krimpen a/d IJssel het ambt neer.

Bij het nazien van de lastbrieven blijkt, dat de gemeenten wettig vertegenwoordigd zijn. Aan de diakenen wordt keurstem verleend. Het moderamen wordt samengesteld: Preses: ds. A. Schot, 1e assessor: ds. W. Silfhout, 2e assessor: ouderling A.M. Neele, quaestor: ouderling A. Kalkman, scriba: ouderling K. Bel en adviseur: ds. A. Moerkerken.

De notulen van de classisvergaderingen van 5 juli en 8 november 2002 worden na enkele correcties vastgesteld.

Ingekomen stukken

Het afschrift jaarbericht van de Raad van Toezicht van SGZ ZH wordt door afgevaardigde ouderling J. Bosman toegelicht.

Een der classisgemeenten heeft een schrijven bij de agenda gevoegd over de verhuizing van een andere gemeente. Hoewel het niet de bedoeling is om de beslissing van de classis terug te draaien ontstaat er wel een bespreking. De classis vindt echter dat met alle aspecten voldoende rekening is gehouden en komt niet terug op haar besluit.

Er is een schrijven betreffende de overkomst van predikanten uit een ander kerkverband. Na bespreking besluit de classis één vraag door te sturen naar de Particuliere Synode. Het betreft de vraag of het ook voor een predikant, die overkomt uit een ander kerkgenootschap, niet gewenst is dat hij minimaal een jaar lid van de Gereformeerde Gemeenten moet zijn. De classis vindt verder dat de ene classis niet de andere classis ter verantwoording kan roepen. Er zijn bij de toelating van een predikant uit een ander kerkgenootschap ook deputaten art. 48 en deputaten art. 49 betrokken. Op dit moment ziet de classis geen enkele gegronde aanleiding om de deputaten nadere vragen te stellen over de gevolgde procedure.

Evangelisatie in de classis Rotterdam

De voorzitter van de ingestelde verkenningcommissie, ouderling L. van Welie, licht het rapport toe. De preses spreekt zijn waardering uit over de werkwijze van de commissie en geeft het rapport in bespreking. Er worden enkele vragen ter verheldering gesteld en beantwoord. Het is met name niet duidelijk wie een evangelist aanstelt en hoe het met de financiën gaat. Het blijkt dat het deputaatschap voor de evangelisatie een arbeidscontract aangaat met de evangelist. Een en ander gebeurt echter in nauw overleg met de classis en zeker met de gemeente

waaraan hij als ouderling zal worden verbonden. Op de gemeenten zal een beroep worden gedaan om financieel bij te dragen. Enkele kleine correcties worden in het rapport voorgesteld en aangenomen. Ook wordt besloten om contact op te nemen met de classis Ridderkerk om een breder draagvlak voor een classicaal evangelisatieproject te hebben (gezamenlijk op te trekken). Omdat de classis Rotterdam reeds vaker over deze materie heeft gesproken maar het gesprek met de classis Ridderkerk open wil ingaan, wordt nu "in beginsel" besloten om verder te gaan.

Een der gemeenten spreekt haar zorg uit over de koers die het evangelisatiewerk zou kunnen gaan en stemt in mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

De classis geeft de verkenningcommissie de opdracht mee om deze aspecten bij de nadere uitwerking te betrekken en zo mogelijk vorm te geven. Wel wordt opgemerkt dat het in principe niet mogelijk is om op korte termijn van financiële afspraken af te zien. Alle afgevaardigden gaan akkoord met de nadere uitwerkingsopdrachten en wordt de definitieve versie afgewacht.

De huidige verkenningcommissie zal met een iets gewijzigde samenstelling verder gaan en zo de nieuwe evangelisatiecommissie voor de classis Rotterdam vormen. Mogelijk wordt de commissie later uitgebreid met leden vanuit de classis Ridderkerk.

De voorzitter en secretaris van de commissie, de brs. L. van Welie en M.J. de Vries, zullen contact opnemen met de classis Ridderkerk. Evangelisatiecoördinator Baan zal er bij worden betrokken. Het verzoek om participatie van de classis Ridderkerk zal schriftelijk door onze classis worden gedaan. De classis besluit dat de commissie een budget heeft van € 2.500,- om de voorbereidingskosten te betalen.

Verkiezing afgevaardigden voor de PS 2003

Voor de te houden Particuliere Synode op D.V. 15 mei 2003 worden nu de afgevaardigden gekozen. Na een paar stemronden zijn de volgende broeders gekozen.

Als primi: ds. A. Schot, ds. W. Silfhout en de ouderlingen B. Agteresch, K. Bel, J. Blokland, J. Bosman, A. Kalkman en L. van Welie.

Als secundi worden in de te noemen volgorde gekozen: de ouderlingen M.J. de Vries, A.R. Deelen, J. van Heteren, P. de Raaf, en G. van Breugel.

De gemeente Hellevoetsluis is de roepende kerk voor de volgende classisvergadering op D.V. 25 april 2003 of, als er geen punten zijn, op 10 oktober 2003.

De preses wijst nog op de afgesproken ambtsdragersconferentie D.V. 28 maart 2003 waar ds. A. Moerkerken het boekje "Louter genade" hoopt te behandelen. Allen hartelijk uitgenodigd.

De preses dankt allen voor hun bijdrage om de avond ordelijk te doen verlopen. Hij wenst dat de Heere de genomen besluiten moge zegenen. Hij bedankt de kerkenraad

Rotterdam-Centrum voor het gebruik van het kerkgebouw en koster Bal voor de goede zorgen. Hij vraagt ouderling A.M. Neele met dankgebed te eindigen. Deze laat zingen Psalm 72 vers 9 en eindigt met gebed. Hierna sluit de preses de vergadering.

K. Bel, Capelle aan den IJssel
Scriba

VERSLAG van de vergadering van de classis Goes der Gereformeerde Gemeenten op 20 januari 2003

Opening

Als consulent van de roepende kerk Nieuwdorp opent ds. J.J. Tanis de vergadering met het laten zingen van Psalm 146 : 3 en 6. Hij leest Markus 2 : 1-13 en gaat voor in gebed. Namens de roepende kerk heet hij iedereen hartelijk welkom.

Eerst worden de volgende zaken gememo-reerd:

Oud-diaken G. Hollestelle van Wemeldinge is in de leeftijd van 78 jaar overleden. Hij was diaken van 1987 tot augustus 2002. De Heere ontferme Zich over de weduwe, de familie en de gemeente.

Bij de fam. ds. A. Verschuure is een dochter geboren. Hartelijk gefeliciteerd en moge deze geboorte gevolgd worden door een andere geboorte.

Ds. Hofman mocht herdenken dat hij 30 jaar geleden in het ambt werd bevestigd. Welk een rijke zegen als we dit mogen beleven. De Heere geve ook in alle huiselijke zorgen hulp en kracht.

Ouderling J.M. Goud te Waarde was 40 jaar ambtsdrager, 7 jaar diaken en 33 jaar ouderling. De Heere geve dankbaarheid dat Hij zo lange tijd gespaard heeft.

Ouderling Joh. Witte was 30 jaar ambtsdrager, eerst ouderling te Nieuwdorp, daarna vanaf oktober 1989 was hij in het ambt van ouderling van Yerseke werkzaam als evangelist te Merkssem. De Heere gebiede in het bijzonder ook Zijn zegen over het evangelisatiewerk.

Ouderling H. Slotboom was 30 jaar ouderling. De Heere gedenke ook naar Zijn trouw en goedheid.

Ouderling I. de Waal uit Wolphaartsdijk en ouderling J. van den Ende uit Waarde hebben hun ambt neergelegd. De Heere geve wat nodig is.

Vervolgens spreekt de tijdelijke preses een openingswoord naar aanleiding van het voorgelezen Schriftgedeelte, in het bijzonder vers 3: *brengende een geraakte.*

Lastbrieven

De lastbrieven van alle gemeenten worden nagezien. Van de afgevaardigden is ouderling D.M. van de Vreede van Kruiningen verhinderd, zijn plaats is ingenomen door zijn secundus, ouderling M. Otte. De gemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door 6 predikanten, 22 ouderlingen en 2 diakenen. Aan de twee diakenen wordt keurstem verleend.

Moderamen

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. H. Hofman; assessoren: ds.

J.W. Verweij en ds. G.J.N. Moens; scriba: ouderling S. Boogaard en quaestor: ouderling L.J. Goud.

Notulen

De notulen van de vergadering van 9 september 2002 worden ongewijzigd vastgesteld en onder dank aan de scriba getekend. Naar aanleiding van de notulen wordt meegedeeld dat ds. Van Aalst op D.V. vrijdag 11 april voor de ambtsdragers van onze classis hoopt te spreken naar aanleiding van het boekje *Louter Genade*.

Ingekomen stukken

Behalve het geboortekaartje van de fam. ds. A. Verschuure zijn er geen ingekomen stukken.

Verkiezing afgevaardigden Particuliere Synode

Als afgevaardigden naar de vergadering van de Particuliere Synode Zuid op D.V. donderdag 8 mei worden de volgende predikanten gekozen: ds. G.J.N. Moens, ds. J. Schipper, ds. J.J. Tanis en ds. J.W. Verweij. Als secundi voor predikanten (in volgorde): ds. H. Hofman en ds. A. Verschuure. De volgende ouderlingen worden als afgevaardigde gekozen: S. Boogaard, P. Geense, L.J. Goud en C. Weststrate, met als secundi (in volgorde): de ouderlingen J.M. Goud, A. Witte, C. Hoogerland en B. Kriekaard.

Rapport van de Commissie Schriftelijke Bijbelcursus

Van de Commissie Schriftelijke Bijbelcursus is het jaarverslag en het financieel verslag over 2002 en de begroting over 2003 ontvangen. De preses acht het een voorrecht dat dit werk van de Schriftelijke Bijbelcursus nog door ons mag gebeuren en dat het ook in het achterliggende jaar een goede voortgang mocht vinden. De classis gaat akkoord met het gevraagde bedrag van € 2.500 voor het jaar 2003.

Benoeming

De kerkenraad van Goes deelt mee dat ouderling A. Hoekman wegens zijn leeftijd bedankt heeft als bestuurslid van de Protestantse Interkerkelijke Commissie t.b.v. de geestelijke verzorging in ziekenhuizen en tehuizen in Goes. De kerkenraad stelt voor om in zijn plaats te benoemen ouderling C. de Frel te Goes. De classis gaat hiermee akkoord.

Televisie en Internet

Een kerkenraad vraagt of we ons als classis niet moeten bezinnen op de vraag of de sacramenten bediend kunnen worden (inzonderheid de Heilige Doop) wanneer een gezin in het bezit is van open internet terwijl dit niet noodzakelijk is. De achtergrond van deze vraag is dat verschillende kerkenraden in het verleden besloten geen kinderen te dopen wanneer het gezin T.V. bezit. Via open internet kan echter niet alleen televisie worden gekeken, maar kunnen ook zoveel andere zonden worden opgezocht en dat op ieder moment van de dag. Daardoor is internet een nog gevaarlijker medium dan T.V.

De classis is van mening dat er in genoemde ontwikkelingen een ontzaggelijk gevaar schuilt voor onze gemeenten. De afval wordt duidelijk zichtbaar. De gevaren voor

het gezinsleven zijn bijzonder groot. Anderzijds is de classis ook beducht om elkaar een bepaalde handelwijze op te leggen. Ook de Generale Synode was voorzichtig in haar uitspraak om *zonodig* kerkelijke censuur toe te passen. Wanneer onze enige tuchtmaatregel is dat er niet gedoopt mag worden, dan blijven gezinnen die geen kinderen meer krijgen maar wel T.V. hebben buiten schot. We zullen ieder geval apart moeten bezien. Niettemin is de classis zeer bezorgd over de huidige ontwikkeling en stelt vast dat vermaning tegen zowel T.V. als onnodig open internet absoluut noodzakelijk is.

Status van de leden van Wemeldinge

Van het Deputaatschap Kerkrecht is advies ontvangen betreffende de status van de leden van de afdeling Wemeldinge. De vraag was concreet: zijn leden die in Wemeldinge (gaan) wonen, verplicht de hun kerkelijke rechten uit te oefenen in de afdeling Wemeldinge?

Het antwoord van het Deputaatschap komt erop neer dat de fase van ontwikkeling naar onzelfstandigheid heel belangrijk is. Worden de sacramenten nog bediend in de afdeling? Zijn er nog ambtsdragers uit de eigen groep die functioneren? Wordt er nog gecatechiseerd? Ds. Tanis, predikant van de moedergemeente, deelt mee dat de kerkenraad van Kapelle-Biezeling bezig is met informatie te verzamelen van soortgelijke gevallen. Op dit moment zijn er in Wemeldinge 10 stemgerechtigde leden. Op termijn lijkt opheffing van de afdeling dan ook onvermijdelijk. Ds. Schipper, als voorzitter van de classicale commissie Wemeldinge, zegt dat uit het advies van het Deputaatschap blijkt dat de leden die in Wemeldinge wonen lid

zijn van de moedergemeente Kapelle, en dus ook daar hun rechten mogen uitoefenen. Het Deputaatschap stelt verder dat deze zaak de nodige emotionele kanten heeft, het blijft daarom gewenst om daar met voorzichtigheid mee om te gaan. Dit geldt zowel de kerkenraad van Kapelle als de classis Goes. Een eventueel besluit tot opheffing van de afdeling moet door de classis worden goedgekeurd.

Rondvraag

De kerkenraad van Goes wijst erop dat mensen die opgenomen zijn in het Verpleegtehuis Ter Weel tegenwoordig de zondagmorgendienst van de gemeente Goes via de kerktelefoon kunnen volgen.

Verrekening onkosten

De quaestor deelt mee dat de ouderling C. Weststrate en ouderling L. Nijssse de financiën gecontroleerd hebben over het jaar 2002. Er is een verklaring ter tafel waarin staat dat alles in orde is bevonden. Voor het jaar 2003 is een bijdrage nodig van € 3,- per lid en dooplid. De classis gaat hiermee akkoord.

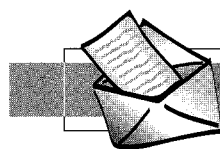
Roepende kerk

Als roepende kerk wordt de gemeente van Nisse aangewezen om op D.V. maandag 14 april 2003 de classis samen te roepen. Wanneer er geen punten van behandeling zouden zijn, dan is de volgende vergadering D.V. maandag 8 september.

Sluiting

De preses besluit de vergadering met enkele woorden van dank en bemoediging. Op verzoek van de preses eindigt ouderling C. Weststrate met het laten zingen van Ps. 118:8 en dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Boogaard, scriba

Berichten

CURSUS GODSDIENST ONDERWIJS (C.G.O.)

Voor het cursusjaar 2003-2004 wordt in onderstaande plaatsen een voorlichtingsbijeenkomst gehouden, waar u alle informatie over onze cursussen kunt krijgen en waar u tevens een open les kunt bijwonen.

AMERSFOORT: zaterdagmorgen 22 maart; aanvang 8.30 uur in het Van Lodenstein College, Utrechtseweg 228.

GOUDA: donderdagavond 27 maart, aanvang 19.15 uur in het Driestar College, Ronsseplein 1, gebouw B.

DODRECHT: zaterdagmorgen 29 maart; aanvang 8.30 uur in het Wartburg College, lokatie Marnix, Maria Montessorilaan 3.

RIJSSEN: zaterdagmorgen 5 april; aanvang 8.30 uur in de Zuiderkerk van de Ger. Gem., Opstallstraat 2.

GOES: zaterdagmorgen 12 april; aanvang 8.30 uur in het Calvijn College, Klein Frankrijk 19.

Velen hebben in het verleden na afloop van

de belijdeniscatechisatie, maar ook nog op latere leeftijd, een van onze cursussen gevolgd, om zich verder te verdiepen in de grondstukken van de waarheid. Juist in een tijd van veel verwarring op kerkelijk gebied is het noodzakelijk de geloofsleer op grond van de Schrift en belijdenis te bestuderen, maar daarnaast ook de hoofdzaken van de kerkgeschiedenis en de ethiek zich eigen te maken. De vakken die op onze A- en B-cursus worden gegeven, zijn dan ook: Bijbelkunde, Dogmatiek, Kerkgeschiedenis, Ethiek. En voor degenen die op (zondags)school of op de vereniging leiding geven, wordt in het vak Praktische Vorming aandacht besteed aan het overdragen van kennis aan jongeren. Ook voor het gezinsleven worden in dit vak nuttige, praktische zaken aangereikt, zodat wij ook dit vak voor alle cursisten aanbevelen.

Juist door het volgen van een van onze cursussen dwingt u uzelf met deze wezenlijke

zaken bezig te zijn, die anders door te veel op te gaan in het dagelijks werk naar de achtergrond verschoven worden en waar dan eigenlijk nauwelijks tijd voor ingeruimd wordt.

Maak tijd voor wezenlijke zaken voor uzelf en voor uw kinderen en schrijf in op een van onze cursussen.

Voor verdere informatie en aanmelding kunt u terecht bij onze voorlichter, de heer A.W. Burghout, Zijpestraat 26; 4675 CV St. Philipsland; tel. 0167-573118.

Cursusleider: J. de Jager; tel. 033-277 2581.

ZANGAVOND IN BERKENWOUDE

Op D.V. zaterdagavond 29 maart belegt de zanggroep "Met Hart en Stem" uit Berkenwoude een zangavond in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Berkenwoude. De avond staat in het teken van de door "SILOAH" nieuw te bouwen 'woon- en logeervoorziening' in Bergambacht. De netto-opbrengst van de collecte en de verkopen in de pauze is bestemd voor "SILOAH". Dhr. K. Kleppe zal iets vertellen over het omgaan met gehandicapten. De zanggroep zingt diverse één- of meerstemmige psalmbewerkingen en liederen. De avond begint om **19.30 uur**.

**DISTRICT OOST +16
TE RIJSSEN-ZUID**

Op D.V. 29 maart hoopt dhr. G.W.S. Mulder een districtavond te verzorgen over *Het loflied van Habakuk*. De bijeenkomst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Zuid, Paulus Potterstraat 2a en begint om 19.30 uur.

De Vluchtheuvel

Op D.V. zaterdag 29 maart van 10.00 tot 15.00 uur wordt in de Sionkerk te Rotterdam Alexanderpolder een ROM-MELMARKT t.b.v. De Vluchtheuvel gehouden.

Dankzij diverse sponsorbedrijven komen al uw bestedingen voor 100% ten goede aan De Vluchtheuvel.

Nadere info: 010-4216393 of 0180-462975.

VAKANTIEWEKEN IN EIGEN SFEER

Veel ouderen en alleenstaanden hebben zich inmiddels aangemeld voor één van de vakantieweken, georganiseerd door de Commissie Vakantieweken van de Bond van Vrouwenverenigingen. Door de vele aanmeldingen waren de weken binnen zeer korte tijd volgeboekt. Dit betekende, dat we anderen, die ook graag mee wilden, moesten teleurstellen.

Als commissie hebben we besloten om dit jaar voor de eerste keer een vierde week te organiseren. Wanneer het u aanspreekt om tijdens de vakantie, mensen die gelijkgezind zijn te ontmoeten, vraagt u dan gerust inlichtingen. Ook in deze week worden er twee bustochten georganiseerd, van een

hele en een halve dag. Twee avonden komt er een spreker, één van hen is altijd een predikant. De avonden worden met een meditatie afgesloten en iedere morgen bespreken we met elkaar een Bijbelgedeelte. In deze week zijn twee echtparen uw staf. Zij organiseren de uitstapjes e.d. Deze week zal echter alleen kunnen doorgaan bij voldoende deelname. U kunt zich **vanaf nu opgeven tot uiterlijk D.V. 30 april bij mw. Berkouwer-Bel, tel. 0488-483031.**

We hebben voor u een week kunnen organiseren in: **Ede; 'Hotel De Bosrand' 5 tot en met 12 juli.**

Kosten voor één week volpension bedragen per persoon 350,- Euro. Toeslag voor een éénpersoonskamer zijn 20,- Euro.

**VAKANTIEWEKEN
VOOR SBO EN PRO**

De Commissie Vakantieweken Gehandicapten van de Vrouwenbond organiseert onder anderen een aantal vakantieweken voor kinderen die op het SBO (vroeger MLK en LOM) zitten en voor jongeren die op het Praktijkonderwijs zitten of op het vroegere VSO-MLK hebben gezeten. De leeftijd varieert van 10 tot 35 jaar. In de weken van de komende zomervakantie zijn nog plaatsen open.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met A. de Vries, telefoonnummer 033-2866416.

DISTRICT FLAKKEE

Op D.V. zaterdag 29 maart 2003 zal een +16 districtsavond van het district Flakkee worden gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Ouddorp, Spaanseweg 13. De avond begint om half

acht. Ir. L. Stok uit Veenendaal zal met ons spreken over: **"2000 jaar zending; zending in 2003".**

KOOR- EN SAMENZANGAVOND

Op D.V. zaterdag 29 maart a.s. zal er een koor- en samenzangavond gehouden worden in de Ned. Herv. Kerk te Middelhamnis. Aanvang 19.30 uur.

Aan deze avond zullen twee mannenkoren hun medewerking verlenen.

Mannenkoor "Ethan" uit Yerseke en Ridderkerks Mannenkoor.

Student L. Terlouw hoopt te openen en te sluiten.

De opbrengst van de collecte is voor de aflossing van de schuld op de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwe Tonge.

**MEDISCH ETHISCHE ASPECTEN
VAN KINDERLOOSHEID:**

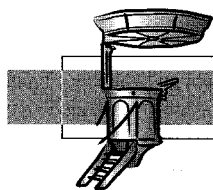
reproductieve technieken, genetische manipulatie en kloneren.

D.V. 25 maart 2003.

Over deze en andere vragen hoopt mevr. drs. A.C. van Beest, gynaecologe, met ons na te denken.

Aan het forum zal worden deelgenomen door twee personen vanuit *ReVOKE* (Reformatische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen), die uit eigen ervaring weet hebben van de vragen rondom kinderloosheid.

De avond is bedoeld voor werkers in een verzorgend beroep. Wij nodigen u hartelijk uit deze bijeenkomst bij te wonen. Deze wordt gehouden in één van de zalen van de Julianakerk te Dordrecht, hoek Krispijnseweg-Mauritsweg. Aanvang 19.30 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 23 MAART 2003

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 18.30 uur ds. Tuinier; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Andijk 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Van Dijk; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Benthuizen 16.30 uur ds. Paul; Berkenwoude 19.15 uur ds. P. Mulder; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 18.30 uur ds. Kattenberg; Doetinchem 11.15 en 15.30 uur leesdienst (Meestersstraat 2); Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P.

Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Mijnders; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 14.30 uur ds. L. Blok; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur stud. De Heer; Enschede 10.00 en 16.00 uur ds. Tuinier; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. F. Mulder; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 19.00 uur ds. Golverdingen; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 15.00 uur ds. W.J. Karels; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Hoogerland; Hoogvliet 18.00 uur ds. Schreuder; Houten 11.00 uur leesdienst en 16.30 uur

ds. Van der Net; Kampen 19.00 uur stud. G. Beens; Kamperland 14.30 uur ds. Van Gelder; Kapelle-Biezelinge 9.30 uur (H.A.) en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. Golverdingen; Lelystad 9.30 en 15.00 uur stud. G. Beens; Lisse 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Boogaard; Meeuwen 14.30 uur ds. J. de Pater; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur stud. Bakker; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Verschuure; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Kleppe; Oosterend-Textel 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Oostkapelle 9.30 leesdienst en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Poederoyen 14.30 uur ds. Melis; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur ds. Schreuder; Poortvliet 14.30 uur ds. Brugge; Puttershoek 15.00 uur ds. Hakvoort; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 14.30 uur ds. De Wit; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur (H.A.) en 16.00 uur (H.D.) ds. B. van der Heiden; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Schipper en 18.30 uur ds. Hofman; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 19.00 uur ds. Meeuse; Rijssen-Zuid 9.30 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Schipper en 18.30 uur ds. Hofman; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Paul en 17.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Schot; Rotterdam-Zuid 19.00 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Hogchem; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Spijkenisse 10.00 uur ds. Baaijens; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 19.15 uur ds. Sonneveld; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Van der Net; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 9.30 en 16.30 uur ds. W. Harinck; Waarde 9.30 uur ds. Hofman en 18.00 uur leesdienst en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 11.15 en 18.30 uur ds. M. Karens (in de

Geref. Kerk); Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Neele; Westzaan 10.00 en 15.30 uur ds. J. Beens; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Tanis; Yerseke 9.30 uur leesdienst, 14.00 en 18.00 uur ds. Verweij; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 15.30 uur stud. Bakker; Zwijndrecht 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort; Zwolle 9.30 en 19.00 uur stud. Terlouw.

DINSdag 25 MAART 2003

Borssele 19.30 uur ds. Schipper; Brakel 19.30 uur ds. Van Ekeveld; Haarlem 19.30 uur ds. Mondria; Hoogeveen 19.30 uur ds. Van Dieren; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. Silfhout; Naaldwijk 19.45 uur ds. J. de Pater; Ouddorp 19.30 uur ds. Hakvoort; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Kleppe; Vlaardingen 19.30 uur ds. Van Krimpen.

WOENSDag 26 MAART 2003

Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur dhr. G. Pater; Dordrecht 19.45 uur ds. P. Mulder (bijbellezing); 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Zippro (voor de zending); Groningen 20.00 uur ds. Vreugdenhil; Hellevoetsluis 14.30 en 19.30 uur (biddag) ds. Schot; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. Driesen; Hoofddorp 19.30 uur ds. Meeuse; Hoogvliet 15.00 en 19.45 uur ds. Silfhout (biddag); Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J. Beens; Melissant 19.30 uur ds. M. Karens; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur ds. Tuinier (biddag); Rhenen 19.30 uur ds. Veenendaal (bijbellezing); Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur stud. Bakker; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur stud. G. Beens; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. Van der Net (biddag); Scherpenzeel 19.30 uur ds. Van Krimpen; Spijkenisse 19.45 uur ds. Sonneveld; Utrecht 20.00 uur ds. F. Mulder; Veen 19.30 uur ds. Melis (bijbellezing); Zeist 19.30 uur ds. Van Ekeveld (bijbellezing); Zwijndrecht 19.30 uur ds. Van Gelder; Zwolle 19.30 uur ds. Hogchem.

DONDERDag 27 MAART 2003

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. J. Beens; Beekbergen 19.30 uur stud. De Heer; Breda 19.30 uur ds. Vermeij; Genemuiden 19.30 uur ds. Schreuder; Goudswaard 19.30 uur ds. Schipper;

's-Gravenzande 19.45 uur ds. De Wit; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. L. Blok (voor de zending); Kruiningen 19.30 uur ds. Vogelaar; Lisse 19.45 uur ds. Silfhout; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Melis; Scherpenzeel 13.45 uur ds. Mouw (huw. bev.); Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. J. de Pater.

VRIJDag 28 MAART 2003

Nieuwdorp 19.30 uur ds. Vogelaar.

ZATERDag 29 MAART 2003

Krabbendijke 15.00 uur ds. Verschuure (gehandicaptendienst); Urk 19.30 uur ds. Van Boven (H.D.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 23 maart om 10.00 en 17.00 uur ouderling G.D. Pas.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Bijbelcursussen elke dinsdag vanaf 18.30 uur.

Dagje Amsterdam? Kom dan ook eens naar Simon de Looier. Hartelijk welkom op dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Te huur ruime vakantiewoning in Zuid-Alberta, Canada,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

TEXEL. Ruim gelegen 6-8 pers. bungalows, 3 sl.k., wasm. en 4-6 pers. stacaravans, 2 sl.k., douche. Bel voor de folder: 0222-318391.
Bungalowpark 'De Verrassing',
Bijenkorfweg 6, Oosterend.

Bonisa

ZENDING LANDDAG

Deo Volente
Zaterdag 29
maart 2003
10.00 - 15.30 uur
Julianakerk
Pr. Bernhardlaan 26, Veenendaal

Iedereen is van harte welkom

Crèche: kinderen t/m 5 jaar,
alléén tijdens bijeenkomst.

Het thema van deze dag zal zijn:
"Boodschap van Vrede"

*"Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten
van degene, die het goede boodschap,
die de vrede doet horen".
(naar Jesaja 52 vers 7)*

In ons midden zullen D.V. een
aantal gastsprekers uit China
aanwezig zijn.

Bestemming collecte:
Bijbelverspreiding China

Middagpauze en ontmoeting
12.15 - 13.45 uur
Neem uw lunch zelf mee.
Koffie, thee en frisdrank zijn ver-
krijgbaar.
Boekentafels en verkoopartikelen
aanwezig.

Wij ontmoeten u graag!

Voor meer informatie: tel. 0252-418269
Secretariaat Bonisa Zending fax 0252-425919
Grachtweg 20, 2161 HN Lisse e-mail: bonisa@zonnet.nl

De volgende 7 cassettes bieden wij u
t.b.v. de zending te koop aan:

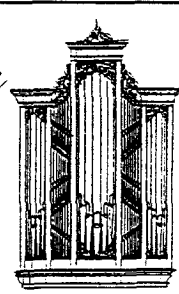
Ds. C.A. van Dieren	Lukas 24:30-31
Ds. A. Hofman	Jesaja 53:6-7
Ds. C. Hogchem	Psalm 12:6-7
Ds. A. Moerkerken	Matth. 27:42a
Ds. J. Karens	Johannes 20:15b
Ds. M. Karens	Psalm 45:10-12
Ds. A. Schreuder	Lukas 23:28

De cassettes zijn helder en duidelijk
opgenomen. De prijs is slechts € 23,-
Geen Portokosten.

Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832
BG Leusden. Tel. en Fax nummer:
033-2862261 Dagelijks van 8-22 uur.
Bgg. 06-28378488.

Wie heeft er voor verz. een oud
album/doos oude **ansichtkaarten**?
Neem ze graag van u over voor een
goede prijs. H. Versluis 0318-521232.

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Voor
trouwauto's
Bel 0182-362954

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

**PSYCHOLOGENPRAKTIJK
BROUWER B.V.**

psychologische hulp voor
volwassenen en kinderen

*persoonlijke benadering en
resultaatgerichte aanpak*

Vestigingen:
RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11
BARNEVELD
Rozenstraat 1a
METEREN (Geldermalsen)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:
(0180) 42 69 55

BIJBELSE HULPVERLENING CHINA

Diamantweg 47, 3817 GH AMERSFOORT
Tel. 033-461 9922.
www.chinachristianbooks.org
Maak uw gift over op bankrekening:
3473.76.029

China. Onderdrukking, vervolging,
marteling. 80 miljoen christenen
komen samen in huisgemeenten.
Er is honger naar Gods Woord, maar
ook gebrek aan goede, gereformeerde
literatuur. Onze stichting vertaalt, drukt
en verspreidt theologische werken en
biedt toerusting en opleiding aan
huiskerkleiders. De nood is groot,
uw geld hard nodig. De schatten van
de Reformatie, nu ook in China?
Met uw hulp: Ja!

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens

Zandee & de Kuijper

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ **Horssen bv**

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Begravenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen - Jacquets - Pantalons
Streeppantalons - Overhemden -
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

ZOJUIST IS VERSCHENEN:

BUNDEL NR. 23 uit de serie "EEN ZAAIER GING UIT..."

waarin de volgende preken zijn opgenomen:

1. Een gebed om de Heere te mogen dienen, ds. M. Golverdingen
2. De Boom des Levens, ds. C. Harinck
3. Het grote avondmaal, ds. F. Harinck
4. De genezing van een doofstomme, ds. H. Hofman
5. De dienaren van de Koning, ds. R. Kattenberg
6. De machtsroep van Koning Jezus, ds. J.S. van der Net
7. Opwekking door de bruid van de Koning, ds. H. Paul
8. Bethlehem, de stad van Christus' geboorte, ds. D. Rietdijk
9. Jezus' onbegrijpelijke liefde voor Petrus, ds. C.G. Vreugdenhil
10. De troon der genade, ds. G.A. Zijdeveld

De prijs van deze bundel bedraagt slechts €7,50.

Van eerder verschenen bundels zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar:

lijst op aanvraag.

Besteladres: Uitg. De Zaaier
Schutterijstraat 233, 4381 GP Vlissingen.
Tel. 0118-415553.

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van Johannes,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.

Tel: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55

Krabbendijke, Oostpolderweg 1

Nederhemert Noord, Kapelstraat 1

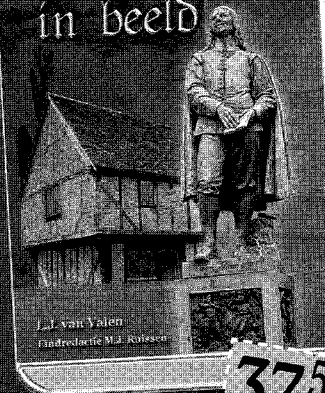
Beesd, Veerweg 14

Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK

L.J. van Valen • Eindred. M.J. Ruissen

Bunyan in beeld

Ga mee met de
Kreijkes-Bunyanreis
o.l.v. evang. G. Baan.
D.V. 17-19 sept.
Gratis boek bij inschr!
Bel 0113-230 340.

37,50

Bijzonder mooi (belijdenis) geschenk!

Prachtig full color fotoboek van John Bunyan. Behalve een uitgebreide, nauwkeurig samengestelde levensbeschrijving, geplaatst in de contouren van die tijd, geeft dit boek een bijzondere kijk op Bunyan en zijn werken. Bunyan schreef in de gevangenis zijn 'Christenreis', waarin hij veel beelden uit Elstow, Bedford en omgeving verwerkte. Veel van wat Bunyan bij het schrijven van het wereldberoemde boek 'De Christenreis' voor ogen stond, kunnen we nu nog bekijken. Dit boek neemt ons mee naar Bunyans geboorteland, met zijn vele Bunyanmonumenten. Een schat aan toeristische informatie, routebeschrijvingen, kaarten en foto's maken dit boek ook uitermate geschikt als gids tijdens een Bunyanreis. 'Bunyan in beeld' is een mooi kijk- en leesboek dat thuishoort in elk gezin dat zich verwant weet met Bunyan en zijn werken. Zeer luxe uitvoering, krasvast laminaat, geb., 240 pag., ISBN 90-76466-15-7. Nu slechts **37,50!**

**Uitgeverij
'de Ramshoorn'**

BEL&BESTEL: 0113-230 340

(tot 22:00 uur 's avonds).

Fax. 0113-218 691.

www.ramshoorn.nl

Bestel ook andere werken van J. Bunyan voor een lage prijs!

Bestel nu:

Ja, ik bestel:

.... ex. Bunyan in beeld, L.J. van Valen á 37,50

.... ex. De Christenreis á 15,86

.... ex. De Christinnereis á 15,86

.... ex. De Heilige Oorlog á 15,86

.... ex. Leven en sterven van meneer Kwaad

(navert. door M.J. Ruissen) á 15,86

.... ex. Gespr. Christen-/Christinnereis á 28,36

.... ex. Gesproken Heilige Oorlog á 36,08

Levering per omgaande:

O rechtstreeks of

O via boekhandel:

..... te

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Bon franco sturen naar

Uitgeverij De Ramshoorn,

antw.nr. 860, 4460 WB GOES.